

Merevaade

Uuringud on välja toonud, et mere vaatlemise juures on suurimat heaolutunnet tekitavaks komponendiks inimtekkeliste mõjude puudumine. See omab suurt rolli inimese vaimse tervise kujundamises ja stressitaseme alandamises (Pearson, 2016). Pearsoni uuringust selgus, et vaated rohelusele ei andnud samaväärset rahustavat tulemust võrreldes ookeani- (või antud juhul, mere) vaatega. Seega pikk merevaade horisondile on mitmes mõistes väga väärtuslik ala omadus.

maastikuarhitektuurilise ansambli link:

2020 kevadel koostas Ursula Sõber Eesti Kunstiakadeemias lõputöö „Merivälja sadamakai reisijate laeva- ja bussiootepaviljon maastikuarhitektuurse ansambli osana“ (https://digiteek.artun.ee/fotod/loputood/taiendkoolitus/event_id-309). Lõputöö põhjal tegi autor Muinsuskaitseametile ettepaneku võtta Merivälja laeva- ja bussiootepaviljon koos Merivälja muuliga riikliku kultuurmälestisena kaitse alla. Taotlust toetasid nii kohalikud asumiseltsid kui kohalikud kultuuriinimesed.

Muinsuskaitseamet asus seisukohale, et Ranna tee 1 paviljon ja Merivälja muul võiksid olla sellised objektid, mis on väärtustatud ja hoitud kohalikul tasandil. TLPA muinsuskaitse komisjon (vastavalt 26.08.2020 peetud koosolekule) oli seisukohal, et tegemist on väärtusliku objektiga eelkõige kohalikul tasandil. Muinsuskaitseamet leiab, et Ranna tee 1 paviljoni ja muuli näol on tegemist erandliku funktsiooni jaoks rajatud ja ümbritseva linnaruumiga hästi haakuvate rajatistega, mis on oma ajastu huvitava arhitektuuri näited ning mille hoidmine on oluline, kuna hoiab Tallinna arhitektuurilist mitmekihilisust.¹ Muinsuskaitseamet märkis ka, et toetab kohalikus kontekstis oluliste mäluobjektide varasemalt aktiivsemat mõtestamist, väärtustamist ja esile tõstmist. Kohalikule omavalitsusele võimaluse ja vastutuse andmine kultuuripärandi hoidmises osalemiseks toetab muinsuskaitseadusest tulenevat põhimõtet, mille kohaselt on kultuuripärandi väärtustamine ja säilitamine ühiskonna ühine kohustus.

PÜP-i kohaselt kuuluvad lisaks kaitsealustele objektidele linnaosa kultuuripärandi hulka mitmesugused ehitised (nt omapärase arhitektuuriga hooned, terviklikult säilinud hoonetekompleksid, tuntud isikute sünni- ja elukohad jms.), mille väärtus seisneb nende ajaloolises või arhitektuuris väärtuses ja mis tuleks nende algsel kujul säilitada ning rekonstrueerimisel nende väärtusega arvestada. Tallinna Linnaplaneerimise Amet (TLPA) hindas Merivälja sadamakai laeva- ja bussiootepaviljoni koos muuliga linnaruumiliselt väärtuslikuks ansambliks, mille arhitektuurne lahendus väärrib säilitamist.

Merivälja muuli ja ootepaviljoni puhul on tegu unikaalse 1960ndate miljöö- ja kultuurväärtusliku arhitektuuriansambliga ning paviljon koos muuli ja lähima ümbrusega moodustavad tervikliku maastikuarhitektuurilise ansambli kaug- ja lähivaadetega. Arhitektuuriansambli ja ootepaviljoni kaitse abil säilitamine ja rekonstrueerimine rikastaks kohalikku arhitektuurimaastikku ning tugevdaks veelgi kohamärki. Tegemist on kahtlemata väärtusliku 20. saj arhitektuuri objektiga ning see on kantud ka 20. saj väärtuslike kultuuriobjektide nimistusse.

<https://register.muinas.ee/public.php?menuID=architecture&action=view&id=2284>
